

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NO. 275. — ŠTEV. 275.

NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 22, 1932. — TOREK, 22. NOVEMBERA 1932

TELEFON: CHELSEA 3-3878

VOLUME XL. — LETNIK XL

HITLER NAJ SESTAVI NOVO NEMŠKO MINISTRSTVO

HINDENBURG MU JE POVERIL
TO NALOGO, TODA POD POGOJI,
KI SO SKORAJ NEIZPOLNJVIVI

Ako hoče postati voditelj nemških narodnih socialistov državni kancler, si mora prej zajamčiti večino v državnem zboru. — Zunanja politika mora ostati ista kot je bila dosedaj. — Adolf Hitler se je posvetoval petnajst minut s predsednikom nemške republike.

BERLIN, Nemčija, 21. novembra. — Adolf Hitler, voditelj nemških narodnih socialistov (fašistov), si že devet let na vse načine prizadeva, kako bi se povzpel do moči. Kakor kaže, se mu bo ta želja izpolnila, seveda, če bo izpolnil stavljene mu pogoje. Pogoji so pa tako težki, da se bo možak najbrž premislil.

Predsednik nemške republike, maršal Hindenburg, ga je namreč pooblastil, naj sestavi novo nemško ministrstvo. Istočasno mu je pa stavljal tudi pogoje, pod katerimi naj se loti težavne naloge. Pogoji so za Hitlerja skoro neizpolnjeni.

Voditelj narodnih socialistov se je danes dopolne petnajst minut posvetoval s starim feldmaršalom. Odločno in naravno je povedal predsedniku, da se bo njegova stranka udeležila le take vlade, kateri bo on načeloval.

Predsednik Hindenburg mu je pri tem izročil spomenico, v kateri je rečeno, da se bo morala vsaka nova vlada, pa tudi če je narodno-socijalistična, držati nekaterih principov Papenove vlade.

Proti večeru je Hitler v dolgem pismu odgovoril na spomenico. Iz zanesljivega vira se je izvedelo, da je v odgovoru poudarjal, da so pogoji, katere mu nalaga predsednik nemške republike, dosti pretežki.

Besedilo odgovora sicer ni bilo objavljeno, toda govor se, da je voditelj narodnih socialistov predvidno pustil odprtta vrata za nadaljnja pogajanja. Dejal je, da je še vedno nekaj prilik za sestavo avtoritativnega kabineta pod njegovim vodstvom.

Hitlerjevi svetovalci so uverjeni, da bo predsednik nemške republike dobro pretehal vse Hitlerjeve ugovore, kajti Hitler načeluje stranki, ki je po svojem številu najmočnejša v državi ter je vsledtega upravičena prevzeti urad, ki je za uradom predsednika nemške republike najvplivnejši.

Hindenburg zahteva od Hitlerja naj za slučaj, da postane nemški kancler, vodi nemško zunanjou politiko v istem pravcu kot jo je vodil von Papen; naj v reichswehrju ne uveljavlja nobenih sprememb in naj ne skuša odpraviti 48. točke weimarske ustave, ki določa, da sme izdati vlada v slučaju potrebne izredne odredbe. Predvsem si pa mora zajamčiti v državnem zboru večino. Ta pogoj je najbolj težak in je skoro neizvedljiv.

Hitler je mnenja, da ne more noben državnik, kateremu so roke na ta način vezane, prevzeti odgovornost za vlado.

Vsa Nemčija napeto pričakuje, kaj bo Hindenburg Hitlerju odgovoril. Najbrž bo že jutrišnji dan prinesel odločitev.

Ce si hoče Hitler zajamčiti večino v državnem zboru, se bo moral pogajati z nekaterimi drugimi strankami in jih prositi za podporo.

Dasi je stranka narodnih socialistov številčno najmočnejša v parlamentu, ni še s tem rečeno, da ima absolutno večino.

Prijatelji bivšega kanclerja von Papena, ki je prejšnji teden odstopil, izjavljajo, da ima Papen največ prilik, da ga bo Hindenburg zopet imenoval za kanclerja.

PARIZ, Francija, 21. novembra. — Tukajšnji časopis "Ere Nouelle" pravi v današnjem uvodnku: — Ako bo postal Hitler minister ali pa celo

Japonska in Kitajska pred Ligo narodov

VINO BODO MOGOČE OPUSTILI

Senator Bingham pravi, da bi suhači nasprotovali pijsaci, ki bi imela nad 4 odstotke alkohola. — Mogoče se bodo zadovoljni samo s pivom.

Washington, D. C., 21. nov. — Voditelji za odpravo prohibicije v Kongresu se pripravljajo za boj v prihodnjem zasedanju v decembru. Splošno prevladuje mnenje, da bo predsednik Hoover vstiral vsako postavo, ki bi samo omilila osemnajsti amendment. Vsled tega najbrž ne bodo skušali postaviti vina na isto stališče s pivom, samo da rešijo pivo.

Kot se zatrjuje, predsednik Hoover ne bo podpisal tozadne predloga, ako postava ne bo vzeta iz ustave, ker smatra, da je to protiustavno. Vendar pa pravi senator Hiram Bingham, da bo predsednik podpisal vsako predlogo, ki bo sprejet, dasi se s predsednikom že nad eno leto ni razgovarjal o prohibiciji.

Senator Bingham tudi pravi, da ima mnogo upanja za odpravo prohibicije, ker je imel kabinet izvanredno sejo, pri kateri se je razpravljalo o tem, kako bi bilo mogoče zmanjšati državni proračun in upa, da se bo prihodnji Kongres odločil za to, da odpravi prohibicijo in bo država z dakovom na pivo imela velike dohodek, kajti odpravljeni bodo nekateri doseganji davki, ki niso bili opravičeni.

Po Binghamovem mnenju bodo demokratje šli v tem oziru naglo na delo in bodo tudi ostali zvesti svoji obljubi v svoji kampanji.

Rekel je, da tudi, da bo vprašanje glede odprave Volsteadove postave mogoče predložiti na rav-

nost posameznim državam, vsled česar taka postava ne bi bila predložena predsedniku in bi bila nevarnosti, da jo vteria.

Mnogo senatorjev je pripravljeno takoj glasovati za pivo, toda so nasprotni pijsaci, ki vsebujejo nad 4 odstotke alkohola, vsed česar bi bila predloga za odpravo prohibicije, odklonjena, ako bi bilo pri tem vključeno tudi vino.

SAMOTAR V TURŠKIH GORAH

Bartin, Turčija, 21. novembra. — Star mož, ki je živel v gorah in ki 14 let ni videl nobenega človeka, je bil prepeljan v bolnišnico v Barton.

Pred leti je imel stari Turk sina in hišo. Toda sin je moral v vojno. Oče, ali ni mogel, ali ni hotel nabirati drž za kurjavo. Od svoje hiše je trgal les kos za kos in kuril peč. Po enem letu od hiše ni ostalo drugega kot peč, nakar se je odpravil v gozd.

Sedaj si je poškodoval roko in je prišel v mesto iskat pomoči.

nemški kajzer, je to znamenje, da je pot za povratek monarhije popolnoma uglajena.

List, ki je glasilo vladne stranke, torej radikalnih socialistov, zaključuje članek z besedami: — Nikar ne bodimo bolj slepi nego so Nemci. Sedaj je čas resno razmišljati o povratku bivšega kajzera.

PRIZADEVANJA DELAVSKE FEDERACIJE

Predsednik Ameriške Delavske Federacije je napovedal najostrejši boj revščini in pomanjkanju.

Cincinnati, Ohio, 21. novembra. — Ko je otvoril predsednik William Green 52. konvencijo Delavske Federacije, je rekel, da bo organizacija napovedala odločen boj v pomanjkanju, ki ga morajo prenašati nezaposleni.

Poročilo izvršilnega odbora označuje kot najbolj važno točko akejskega programu uvelodno šesturnega delovnika ni petnajstega delovnega tedna.

Poleg tega je treba tudi uvesti postavno zavarovanje proti nezaposlenosti.

Mi bomo pozvali zakonodajce vseh držav, naj izdajo postave za zavarovanje proti nezaposlenosti.

Poročilo izvršilnega odbora se izraža proti davku na prodajo ter priporoča omiljenje Volsteadove postave.

Vodstvo Ameriške Delavske Federacije je prepričano, da bo Kongres, ki se bo sestal dne 5. decembra, dovolil dobro pivo.

BOLIVIJA ŽELI SKLENITI MIR

Bolivija je pripravljena skleniti mir. — Stavi pa svoje pogoje. — V prvi vrsti zahtevajo pristanišče.

Buenos Aires, 21. novembra. — Bolivija je takoj pripravljena izročiti nepristranski komisiji v razsodilu spor zaradi meje v Chaco okraju, toda zahteva, da ji država Paragvaj takoj dovoli eno pristanišče v reki Paragvaj.

Predvsem je pričakujemo, da bo v svojem mišljenju vedno na strani Nemčije.

Kot pravi general Barragan, ki je imel dostop do diplomatičnih listin, je Zimmermannova spomenica obljubila Mehiki, ako bi storpila v svetovno vojno na strani Nemčije, ameriške države Texas, Arizona, New Mexico in California. Mehika naj bi pridobil Japonsko, da se pridruži Nemčiji in bi imela posredovati med Japonsko in Nemčijo, ki sta tedaj že bili dejansko v vojni.

Nikdar nisem misil na to, — je rekel Carranza generalu Barraganu, — da bi Mehiki vrgel v vojno, toda če Združene države še nadalje ne bodo upoštevale naših brezstevilnih protestov in tako v kratkem na odpoklicajo svojih čet iz dežele, bom prisiljen napovedati vojno.

Nemški zunanjji minister Arthur Zimmermann je 31. januarja 1917 poslal nemškemu poslaniku dr. II. von Eckhardtovi brezčično poročilo s ponudbo na mehiškega predsednika. Angleška tajna služba je brzojavko prestregla in je takoj o vsebini obvestila vlado Združenih držav.

Kitajski uporniki pa upirajo in tudi mornarica na reki Sungari kaže uporno razpoloženje proti Japonci.

Mnogi Japonezi priznavajo, da je Mančukuo mnogo težji problem kot pa je mislila japonska vlada. General Muto ima 55.000 vojakov, kitajskih upornikov pa je 250.000, poleg tega pa še Mančukuo vojaki niso zanesljivi.

Cela severna pokrajina Mančurija je prišla pod kitajski vpлив. Mančukuo država ima pod svojim vplivom samo mesta in železnic, katere varujejo japonski vojaki.

Tudi v finančnem oziru je stališče države Mančukuo zelo težavno, ker si je tekoma svojega obstoja že dvakrat izposodil od Japonske \$600.000. Navzlie tem težkočam je Japonska odločila v svojem sklepku, da izvede v Mandžuriji svojo politiko, ne glede na to, kaj odloči Liga narodov.

Trgovina po celi Mandžuriji počiva, vsed česar so prizadeti Japonezi, Kitajeji, Amerikanec in drugi narodi.

MEHIKA PRIPRAVLJENA NA VOJNO

Leta 1917 je Mehika skoro napovedala vojno Združenim državam. — Tedaj predsednik ni verjel nemškim obljubam.

Mexico City, Mehika, 21. nov. — Mehika vlada je bila leta 1917 podpripravljena napovedana Združenim državam, kateri pa je se daj kdo misil. General Juan Barragan je v listu "El Universal" objavil čanek, v katerem pravi, da je bila mehiška vlada skoro pripravljena sprejeti nemško obljubo na podlagi spomenega nemškega zunanjega ministra Zimmermanna, ki je skusal pridobiti tem državam vojno.

Predsednik Carranza se je slednji odločil za neutralnost, ko je ameriški predsednik Wilson oddokljal iz Mehika generala Pershinga in njegovo armado, ki je bil poslana v Mehiku, da zasplohne generala Villa.

General Barragan pravi, da je bil mehiški narod zaradi ameriške vojske v Mehiki zelo razburjen, česar tudi predsednik Carranza ni odobral, ker je bil v položaju v severozapadnem delu države, kjer so kitajski uporniki postavili svojo lastno vlado proti Mančukuo vladi, katero podpira Japonska.

General Su Ping-wen, ki drži Mančukuo blizu sovjetske meje, je odločno odklonal vsaka pogajanja za osvoboditev ujetih Japoncev. Japonezi čete se naglo vojno proti severu, da napadejo generala Su, ki ima dobro oboroženo vojsko, ki steje okoli 5000 mož, ki imajo veliko prednost tem, da so navajeni na tamnožno zimo.

Japonski vrhovni poveljnik in poslanik in Mančukuo general Nobuyoshi Muto je sporio, da se bo mogoče moral odločiti, da žrtvuje japonske ujetnike, da zadruži kitajsko vstajo. Sovjetska vlada je posredovala, da bi bili ujetniki prepeljani na sovjetsko ozemlje. Čene in otroci so bili izpuščeni, toda moški so bili pridržani.

Kitajski uporniki pa vedno nadlegujejo japonske čete in so pričeli požigati. Od avgusta pa Japonezi izgubili vselo požiga aeroplakov v vrednosti do enega milijona dolarjev.

Mančukuo vojaki se upirajo in tudi mornarica na reki Sungari kaže uporno razpoloženje proti Japonci.

Mnogi Japonezi priznavajo, da je Mančukuo mnogo težji problem kot pa je mislila japonska vlada. General Muto ima 55.000 vojakov, kitajskih upornikov pa je 250.000, poleg tega pa še Mančukuo vojaki niso zanesljivi.

Cela severna pokrajina Mančurija je prišla pod kitajski vpлив. Mančukuo država ima pod svojim vplivom samo mesta in železnice, katere varujejo japonski vojaki.

Tudi v finančnem oziru je stališče države Mančukuo zelo težavno, ker si je tekoma svojega obstoja že dvakrat izposodil od Japonske \$600.000. Navzlie tem težkočam je Japonska odločila v svojem sklepku, da izvede v Mandžuriji svojo politiko, ne glede na to, kaj odloči Liga narodov.

JAPONSKI ZASTOPNIK BRANI JAPON. POLITIKO V MANDŽURIJU

ZENEVA, Švica, 21. novembra. — Japonska je pred svetom Liga narodov odločno odklonila, da bi opustila svoje stališče v Mandžuriji. Kitajska pa je v odgovor zapretila, da bo razširila svoj bojkot za japonsko blago.

Japonsko zastopa Yusuke Matsuo, Kitajsko pa dr. Wellington Koo. Najprej je govoril Matsuo, Govoril je angleško petdeset minut. Navajal je ameriško, angleško in francosko razlaganje Kelloggove pogodbe in hotel s tem dokazati, da Japonska ni skrila te pogodbe s svojim postopanjem v Mandžuriji. Med njegovim govorom je dr. Koo mirno sedel in gledal z le napel odprtimi o

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Bakner, President

L. Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
116 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Island Every Day Except Sundays and Holidays	
Na celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto .....
Kanado	\$7.00
Za pol leta	\$6.00
Za izobraževanje za celo leto	\$3.50
Za četrt leta	\$3.00
Subscription Yearly \$6.00	\$1.50
Subscriptions	\$3.50

Advertisement or Agreement

"Glas Naroda" inhaia vsaki dan izvzemel nedelj in praznikov.
Dopolni bres podpisa in osebnosti se ne pribrežujejo. Denar naj se blagovoli
politi po Money Order. Pri spremembni kraju naročnikov, prosimo, da se
ram tudi prekajo vivališča uaznati, da hitreje najdemo nastavnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Clinton 2-3878

TRAGEDIJA

Današnja doba je polna žalostnih dogodkov. Toliko jih je, da jih smatra človek za nekaj vsakdanjega in običajnega.

Navzlic temu se pa včasi pripeti kaj tako tragičnega, da človeka pretrese.

V dolenjem delu mesta New Yorka živi italijanska družina. Oče brez dela, šest majhnih in lačnih otrok doma, najmlajša hčerka pa v bolnišnici.

Oče je hodil za delom, brez uspeha, seveda. Začetkom prejšnjega tedna so mu pa vendarle nekje obljudili, da bo delo dobil. Rekli so mu, da bo že pravčasno obveščen. — Težko je čakati, toda če je že vsaj malo upanja v sreču, se lažje počaka.

Bilo je v torek dopoldne. Na vrata potrka sel telegrafske družbe ter pravi gospodarju, da ima brzojavko zanj in da je treba za brzojavko plačati sedemindvajset centov.

Družinskemu očetu se je zjasnil obraz, ker je bil uverjen, da ga kličejo na delo. Skoro istočasno mu je pa zasijala skrb iz oči: — Kje dobiti sedemindvajset centov?

Petindvajset centov mu je usmiljena sosedna posodila; vse, kar je imela.

Dosti hujša je predla za ostala dva centa. Vse so prevrigli in preiskali in so slednjič vendarle našli uboga dva centa, ki sta imela prinesi družini odrešenje.

S tesočo roko je izročil oče brzojavnemu službenemu za brzojavko.

S tesočimi prsti je pretrgal omot ter židal usodno poslanico: — Pridite takoj v bolnišnico. Otrok vam je umrl.

NAROČNIKOM V KANADI

Poziv kanadskim naročnikom, ki je bil dvakrat objavljen v našem listu, potrebuje malo pojasnila.

"Glas Naroda" je našim rojakom v Kanadi močno priljubljen, in smo ponosni na njihovo veliko število.

Skoraj vsi se zavedajo enostavnega dejstva, da časopisa ne tiskamo brez stroškov in da mora dotočnik, ki ga dobiva po pošti, tudi plačati zanj.

Med njimi so pa tudi izjeme, in tistim izjemam je bil namenjen naš opomin. So namreč taki, ki pošljajo dolar za naročnino, da ne morejo več. Po par mesecih pisejo, naj jim list še nadalje pošiljamo in da bodo dolg pri prvi prilikli poravnali.

To je običajno zadnja vest, ki jo dobimo od takega "naročnika".

Na opomin ni nobenega odziva. Še nekaj čas pošiljamo, nato pa ustavimo list.

Po par dneh dobimo z istega naslova zopet dolar, a pošlje ga "naročnikov" tovarš ali pa sam "naročnik", toda pod drugim oziroma izmišljenim imenom. Nabrali dolg pa ne bo nikdar poravnani.

Vsem, naročnikom v Kanadi, kateri so zaostali z naročnino, smo kakor rečeno, poslali opomine.

Onim ki naročnine ne bodo obnovili, oziroma, ki nam ne bodo pisali, da bodo zadostili svoji dolžnosti, kakor hitro jim bodo razmere dopuščale, bomo list brezpogojoči ustavili.

Mnogo potomcev.

Angleški listi so poročali, da je dali o čudnem rekordu, ki ga je dosegel 77-letni upokojeni oskrbnik Richard Lakehurst, ki ima 15 de potomcev. V šoli v Lindsellu sta namreč praznovala te dni zlato poroko zakonca John in Sara Stock, ki ima star 76, one pa 75 let. Čestitati jima je prišlo 5 sirov in 6 hčerka s 83 vnuki in odgovarjajočim številom pravnikov.

Dopisi.

Perryville, Pa.

Toraj volitve, ki smo jih tako težko pričakovali in ugibali, kateri bo zmagal, so minile. Zmagal je demokrat. Dobro, bomo videli, kaj bo ta naredil za nas delavec.

Čitam, kako se rojaki preprijavajo v dopisih. Eni so za demokrata, eni pa hvalijo socijalista. Rečem pa, da tisti, ki se za demokrata poteguje, še ne bil izbran in še nobenih slabosti ni užil kot smo jih nekateri. Kadar bo socialist zmagal, bo vsaj kako upanje za boljše življenje za nas delavec, tako ga je pa le malo.

Pa naj bo tako ali tako, nam bodo že prihodnja štiri leta pokazala. Saj šole je nam vedno treba.

Jaz sem bil trdno prepričan, da bo socialist zmagal. Zakaj, mislim sem, da ce se meni slabo goadi, da se vsem. Sedaj vidim, da me je moja misel varala, toraj naj bo, ne bo me več.

Govoril sem z nekim strahopetcem v Pittsburghu, ki mi je reklo, da mora dati svoj glas za gospoda Hooverja, češ, če ne bo izvoljen, bo še manj dela, ker kapitalisti ne bodo hoteli tovarn oddreti.

Tako se govori. Takih, mislim, je dosti, zato pa je tako pred volitvami, nas na vse načine strašilo, samo žal, kateri jih postuša. Res nam obetajo, da se bo odprlo v pričelo delati, ali tega ne omenijo, če bomo dobili kako plačo za naše delo ali bomo mogli zastoni garati.

Toraj ni se nam treba preveč veseliti, dokler nam ne dokažejo, da so izpolnili sladke obljube. Čemu žito mlatit, predno dozori?

Pozdrav!

George Chervan.

Cleveland, O.

Jesenski koncert pevskega zborja "Zarja", odsek soe. kluba št. 27 se bo vršil, kakor običajno, na Zahvalni dan, dne 24. novembra ob 2.30 popoldne. Za ta koncert se je zbor dobro pripravil ter upa nadkriliti svoje dosedanje predvajite glede kvalitete in predvajanja pevskega točka. Program bo nester in bogat, ter se je nadejati, da bo občinstvo vsestransko zadovoljil. Vprizorjena bo tudi spevogra "Pri rdeči kolerabesi", katera prikazuje življenje na vasi v kmečki gostilni s pevajočim skupino fantov in dekle, s smeh vzbujajočim nastopom Smolarčka, katerega so predstavljali znani komiki A. Eppich, in mnogimi zabavnimi prizori. Poleg tega so deluje češki pev. zbor "Vojan", ki bo predvajal izvlečke iz opere "Prodana nevesta" in slovitim plesom "Češka beseda" v narodnih nošah. Po končanem programu in zvečer se bo vršila prostota zabava in ples. Vstopina za popoldne in zvečer je le 40 centov.

Zbor "Zarja" je izrazito delavski pevski zbor, kateri se udejstvuje na kulturnem polju v naseljih že dolgo vrsto let, ter se nadeja, da ga slovensko delavstvo poseti na tej prreditvi v obiljem številu.

S tem, da se udeležite tega koncerta, boste deležni nekaj ur duševnega razvedrilja in zabave, poleg tega pa podprete zbor tudi v moralnem in gmotnem oziru, ter mu daste pogum za nadaljnje delo.

"Zarjan"

BLAZNIKOVE Pratike

za leto 1933

Kdor jo hoče imeti, naj nam piše.

Cena 20c

s poštino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Chicago, Ill.

V nedeljo dne 27. novembra bo soe. pevski zbor "Sava" praznoval 15-letnico z impostantnim koncertom v CSPS, dvorani, 1126 W. 18. St. Prvi del programa bodo tvorili koncertne točke, drugi pa spevogra "V vinskih gorieah, katero je priredil "Savin" pevograd Jakob Muha iz 23 lepih domačih pesmi. Za sinh bosta skrbeli Miškotova, ki se prepričava, da je moral zlikovce dobro poznati razmere v hiši. Tat je moral gotovo imeti tudi pomočnike.

Tako se govori. Takih, mislim, je dosti, zato pa je tako pred volitvami, nas na vse načine strašilo, samo žal, kateri jih postuša. Res nam obetajo, da se bo odprlo v pričelo delati, ali tega ne omenijo, če bomo dobili kako plačo za naše delo ali bomo mogli zastoni garati.

Toraj ni se nam treba preveč veseliti, dokler nam ne dokažejo, da so izpolnili sladke obljube. Čemu žito mlatit, predno dozori?

Pozdrav!

George Chervan.

Cleveland, O.

Vse prijatelje petja v Chicago in sosednjih naseljih vabimo na posest, na praznovanje 15-letnice "Save" in na uživanje lepega petja. Vstopina je v predprodaji 50 centov, pri vratih bo pa 75. Igral bo John Koehevarjev orkester. Pričetek ob treh popoldne.

Odbor.

Peru, III.

Tem potom van pošiljam \$3.00 za naročnino, katero že precej časa dolgujem. Žal mi je, da mi ni mogoče vsega dolga poravnati, da se bodo razmere izboljšali, ko poteka druga polovica leta. Glas Naroda me spreminja že 24 let iz ene države v drugo in bi ga težko pogrešal.

Prosim, da imate še par mesecov potrjenje z menoj, ker ako bom primoran odpovedati se listu, bom tudi dolg poravnati.

Z odličnim spoštovanjem

L. J.

ŽUPAN V BUENOS AIRES ODSTOPIL

Buenos Aires, Argentina, 20. novembra. — Bivši poslanik v Združenih državah in župan tega mesta, Romulo Naon, je odstopil. Igral bo John Koehevarjev orkester. Pričetek ob treh popoldne.

Stopite bližje, da se bomo razumeli! — je dejal predsednik.

Ali ste res začali posteljijo in hoteli tako spraviti moža na oni svet? — Sem storila! — je odvrnila otočenka. — Zakaj? — Sin in mož sta uržah! Mož je rekel, da bo sina ubil, ker neče delati.

Zakaj ste hoteli moža začali?

— Zato, ker se mi je vse neumno zdelo. Zvečer mi je rekel, da bo šel od doma proč na Hrvatsko. Kufer je pripravil. — In zato, ker hoteli spraviti na oni svet? — Otočenka je začela ječljavo praviti, da je bila jezna, da je računala z moževim smrtjo na "penzion" in so tudi ljudo pravili, da ne bo nič kaznovana, če moža spravi na oni svet. Prvotno je pripravila sekiro in hotelu možu z nesmetom razbiti glavo. Pa se je premisila. Vzela je zvezlenko in podatki pri moževih nogah ogenj. Drobna slama je začela tleti in razvijati gost dim.

Mož France Gorščić, še prav tr

Iz Slovenije.

Državna podpora za mlekarstvo v Škofiji Loka.

Na podlagi sklepa ministrskega sveta se podeli kr. banski upravi dravske banovine podpora 100,000 Din za zgraditev poljedelske in mlekarstvene šole v Škofiji Loka.

den. je pripovedoval v pretrganih stavkih svojo rodbinsko tragedijo.

Orožniški narednik Anton Tehovnik, ki stane na isti hiši, je opisan v bistvenih navedbah dejanjski stan. Ivana Gorščeve je zatorje bil zaradi poskusa umora, toda ne po zrelem preudarku, obsojen na 1 leto ječe. Sodisce je upoštevalo vse olajševalne okolnosti, tako priznane, duševno manjvrednost in družinske razmere. Obtoženka je po daljšem obleganju sodbo sprejela.

Begunec Mrvar zopet v rokah pravice.

Nevorni begunec Janez Mrvar, ki je nisel na ljubljanskem kolo dvoru orožnikom, se je pojavit v svojem rojstnem kraju, v Gotni vasi, ki je oddaljena od Novega mesta kakih 10 minut. Po obisku v Gotni vasi se je zopet umaknil v bližnje gozdove. Ker pa je sunil, da je ranj več opasno se nadaljevati v bližini Gotne vase, je ubral pot popolnoma v drugo smer, v Potočarsko vas.

Orožniki, ki so mu bili vedno za petami, so izvedeli tudi za to njegovo silec. Te dni ih je nekdo obvestil, da se nahaja Mrvar v Potočarski vasi. Tako so odšli rožniki tjakaj in vas popolnoma obkolidi. Mrvar se je zaril globoko v slamo na podu posestnika Janeza Glaviča in seveda ni strelil, da so že šteti trenutki zla. To svobode. Ko so orožniki obkolidi njegovo skrivališče in se na njihove klice ni odzval, so začeli premestavati slamo in ga kmalu privlekli na dan. Bil je ves bleč in prepaden in na odpor sploh ni misil. V Glavičevi hiši so našli tudi moško kolo, za katere je Mrvar priznal, da ga je odpeljal iz pred neke hiše na Grosupljem, tam sedel nanj in tako precej nemoteno nadaljeval beg. Kolo je znamke "Kosmos", izdelek tovarne Steyer in ima štev. 5,100,508. Takoj po ajetaciji so orožniki blizu polonoči prepeljali Mrvarja v zapor novomeškega okrožnega okrožnega sodišča, kjer bo ostal tokio časa, da se bo vršila proti njemu in njegovemu tovaršu Antonu Štanglu razprava.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

JUBILEJ

Ze deset let nisem videl prijatelja Nikiforja Petračevskega, odličnega ruskega slikarja. Samo čul sem o njem, da so ga priseli med likarske zvezdne, ki bi brez dvoma dosegel Nobelovo nagrado, če bi bil gospod Nobel res tako nobel, da bi bil pustil k temovjanju tudi likovno umetnost. Te dni pa sem ga srečal v Pragi prav pred "Zlato huso" sredi opoldanskega vrveča.

"Zdravstvuj tovariš!" me je objel Nikifor kar na ulici s svojimi orjaškimi rokami, da sem se izgubil med njimi kakor neobjejeno dete. "Kako, odkod in kam?" se je vestilo drug za drugim, dokler nisva osupila ugottovila res čudovitega naključja, da sva oba namenjena k "Zlati husi" na kožarje plzenca.

Ko sva sedela v udobnem katičku, pa je pomignil prijatelj Nikifor dobro postavljeni Marenki:

"Butiljo renskega rizlinga in mesečni narrezek z nekaj kistimi kumaričami."

Začuden sem ga gledal: "Kaj so boljševiki počrhalili in kopita? Ali si zadel galvno dobritev? Ali te je Rothschild posinovil? Ali si se celo z milijonarko poročil?"

Od sreči se je snejal Nikifor menju začudenju in zvito odmajal: "Ne eno, ne drugo."

"Kako pa misliš? Jaz imam zadnjo krono! Kdo bo pa plačel?"

"Le mirem budi, moj golobšček! Danes sem jaz plačnik. Jubilej praznujem!" me je potrepljal prijatelj.

"Jubilej? Saj si šele lani obhajal petdesetletno. Menda ne misliš praznovati vsake obletnice, kakor tisti imenitni komik, ki je obhajal kar po tri jubileje na dan in bi bil že vsaj dvesto let star, še bi le glavne desetletne seštele?"

"Ne tako! Prav pristen jubilej obhajam danes. Sicer ne telesnega, temveč duhovnega rojstva."

"Kaj si tudi ti začel med budisti ali celo med pokrščevalec?" — sem se vedno bolj žudil prijatelju.

Kaj meni' mar Budha, Smith in drugi preroki?" je zamahnil z roko Nikifor. "Vedi, danes praznjujem tridesetletno reprodukcije svoje slike."

Obriral sem si potno čelo in mu prav iskreno žestital k jubileju dela.

"Ko bi vedel zgodbo tega slavnega dneva, potem bi mi šele čestital!" je budil prijatelj vedno bolj mojo pozornost.

"No, tak povej že enkrat!" sem postal nestren. Medtem je prijatelja Marenko vino in prigrizek. Prav vneto sva se vrgla na jedalo, da je kopnala, kakor sneg na vroči peči. Ko sva še zazila, je pričovedoval Nikifor naslednjo zgodbo svoje preve reproducirke.

"Tisto leto sem posečal drugi letnik moskovske slikarske akademije, pa me je iztaknil stavlji Majkovski — saj ga poznal — in napisal v "Vremenu" topel Žanek,

DRUŠTVA

SI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članštvo, sed pa vse Slovence v vsej okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

ZEMLJEVIDI

Stenski zemljovid Slovenije na modnim papirju s platnenimi pregrabit. 75

Pokrajni ročni zemljovid:

Draževna Banovina

Slovensko Gorje, dravsko ptujsko polje

Ljubljansko in srubirske oblasti

Falcerje, Karstek

Prlekmeje in Medvednico

Čadota

Zadružnični distav, veliki

Mati

Nova Evropa

Zemljovid:

Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky in Tennessee, Oklahoma, Indiana, Missouri, Mississippi, Wisconsin, Wyoming, Dakota po Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York — Virginia, Ohio, New York — vsemi po

Knjige poslužimo poštne mesece

"GLAS NARODA"

216 W. 18 Street

JOHN KARSKA

POZIV
NAROČNIKOM

Vse naročnike, ki se niso odzvali na poslane im opomine prosimo, da po možnosti takoj povrnajo naročino. Komur to začasno ni mogoče, naj nam sporoči.

Vsem onim, ki se ne bodo odzvali, bomo primorani vstaviti nadaljnje posiljanje lista.

Uprrava "Glas Naroda"

PET MILIJONOV PONEVERIL
BREZ KAZNI

Pred porotnim sodiščem francoskega departementa Seine je bila dana na vrsti neobičajna razprava. Zagovarjati se je moral 35-letni registrator Jean Toureneq, zaradi petih milijonov frankov.

Otoženec je l. 1931. opravil posle blagajnika 18. pariškega okraja. Nenadoma pa je prišel nekoga dne ukaz, da se mora posloviti od urada in oditi na drugo službeno mesto — v pariško predmetje.

Ta neutemeljena premestitev ga je tako razburila, da jo je sklenil začeti svojim predstojnikom in državi.

"Kakšen honorar?" se je resno zavzel založnik.

"Petdeset rubljev za reprodukcijo moje 'Vesne med evetjem', kakor sva se domenila," sem ga jaz prav tako zavzet opomil.

Sergej Goronin se je na glas zasmjal. Pogledal si je svojo gospodarico in rekel z očetovskim glasom:

"Mladi gospod, veseli bodite, da jaz od vas nisem zahteval plačila, ko sem vam z objavo vašega prvenca odpri pot do slave."

Silno me je razjezila ta nesramnost skošpušnega založnika, pa sem vyzkupil: "Vsaj original mi vrni!"

Spet se je zasmjal Sergej Goronin in si pogledal brado: "Original? Ne? Nekaj mi boste pa vendar puсти?"

Ves divij sem zagrabil tintnik na njegovem mizi in ga zalučal vanj.

"Sa! — ne se en original zastonj!" — Umaknil se je pravocasno, da se je raztel tintnik na steni, pustivši veliko črno liso, kakor posnetek vukanskega izbruhja. In sem odšel.

To se je zgodilo 30. oktobra 1902 in obhajam danes tridesetletni jubilej."

"Prav si napravil?" sem pritril prijatelju Nikiforu in trčil z njim za ta važni jubilej.

"Kam pa je prešel tvoj original?" sem ga vprašal, preden sva se ločila.

"Se tisto zimo ga je prodal Goronin v Peterburg za 200 rubljev.

Cez deset let nato pa je obhajal Sestdesetletnico svojega rojstva in so ga v sliki in besedi slavili kot velikega socialista ter vzvišenega debrotnika kulture in človečanstva," mi je smehljače pričovedoval prijatelj, ostanek pa je skril sam, potem pa se je javil preiskovalnik.

Nikifor Petračevski je pa zamahnil z roko: "Ničeve. Če zapisete Nebukadnezar" prvo darilo

akademije 100 rubljev, sliko sem pa prodal za 500 rubljev. Vsi časniki

in časopisi so bili polni moje slave.

MOŠKI

ŽENSKE

Specijalist za spolne bolezni.

Skrbno zdravlje vse akutne in zamejene stičljive otekline,

kože, krv, ture, izgubljeno moč in vse druge notranje bolezni.

ZMERNE CENE: 16 LET. PRAKSE V EVROPI IN TUKAJ

205 E. 78TH ST., N. Y. C.

BREZPLAČEN posvet in načret.

Dnevno od 14. do 20. do pop. 10. do 10. do 2. do.

Najmodernejše metode.

POGOVIMO SLOVENSKO

Samo en obisk v mojem uradu vas bo prepričal, da ste na pravi poti do sigurnega občiravanja.

Posebno zdravljanje vseh ženskih neravnosti.

Dr Speed

Samem obisk v mojem uradu vas bo prepričal, da ste na pravi poti do sigurnega občiravanja.

Posebno zdravljanje vseh ženskih neravnosti.

POBARBARJENA EVROPA

Znani španski esejist Jože Ortega y Gasset obravnavata v svoji novi knjigi "Revolucija mas" nevarnost, ki preti Evropi in vsemu svetu po invaziji novih barbarov, množstvenih ljudi. Množstveni človek, ki je po njegovem nov pojavi v človeški družbi, tako rekoč razvajen otrok zgodovine in nje dedič. Njegova dedičina je civilizacija. Vedenje teh ljudi spominja na vedenje šolskih otrok: čim ostavi učitelj razred, izbruhne med njimi revolta. Vsak posameznik se čuti prostega jarja, ki ga je vklepal ob učiteljev načinost v vsakem delu po svoje. In ker hipoma ne ve, kaj bi počel, se postavlja na glavo in postavlja na glavo vse drugo.

Evropa je danes podobna takšnemu šolskemu razredu, ki ga je ustavil učitelj. Vsako, tudi najmanjše ljudstvo v njej si daje videz odrasle osebnosti, ki hoče sama voditi svoja usoda. Karakteristično pa je, da mase teptajo vse individualno, vse kar sega čez normalno in kar se počemer kolik oddlikuje. Samo to, kar mislijo in delajo vse, bi moral misli in delati vsek. Boljševizem in fašizem sta tipična primera takšnega množstvenega gibanja, ki ga vodijo povprečnjaki in ki spravlja človeštvo nazaj. Se tridešet let takšnih gibanj in gesel, pa bo Evropa popolnoma barbarizirana.

Božični prazniki

so pred vrti

Letos ne bodo tako veseli kot so bili prejšnja leta, toda sleherni jih bo praznoval v spominah na staro domovino.

Nikdar ni spomin na domovino in na svoje tako jasen in svetel kot v božičnem času.

Pa tudi naši domači o Božiču nestrpno čakajo pisma iz Amerike

Veseli so pozdravov in voščil, najbolj jih pa razveseli denarna počitljave.

DINARJI SO SEDAJ POSEN

Pošljite božična daria v obliki denarjev in nakaznice s posredovanjem

Metropolitan Travel Bureau (Frank Sakser)
216 West 18th Street
New York, N. Y.

PRIMORSKE NOVICE

V Gorici je bilo pred dnevi sojenih pet Slovencev zaradi bega iz mejo. Obsojeni so bili: 41-letni Josip Konjet iz Vedrijana nad Smartnem v Brdih, 24-letni Jošip Strukelj iz Kočane, 28-letni Nikolaj Matič iz Gorice, 19-letna Josipa Strukelj iz Ozeljan pri Šempasu ter 24-letni Lejce Skarabot iz Šempasa, in steč prvi na mesecu junejši v 2500 lit denarjev kazni, drugi na 4 meseca in 230 lit, tretji na 6 mesecov in 3000 lit. Zadnja dva pa na trimesecno je bilo po 2000 lit denarne kazni.

Zaradi bega v Jugoslavijo so prijavili karabinjerji goriškemu sodišču 20-letnega Friderika Stepanca iz Ivanjega zrada pri Komni in 30-letnega Viktorja Umeka iz Komne.

Na sodišču v Ajdovščini je bil zaradi bega čez mejo obsojen 41-letni Beloček, Beločki biser. Beli mecesen. Beločki, mal-junak. Balkansko-Turška vojska. Balkanska vojska, s silkami. Boj in zmaga, povest. Blagajna Velikega vojvode. Beloček.

Pri plesu v Rihembergu je 28-letni Franec Lokar zatil nekaj vsljivega karabinjerja. Kljub olajševalnim izpovedim priča ga je sodnik v Ajdovščini obsojen na 8 mesecov zapora.

Pred istim sodiščem se je vrnil tudi proces proti 23-letnemu Makusu Loženju in 23-letnemu Ferdinandu Potocniku iz Št. Vida pri Vipavi ter proti 23-letnemu Stefanu Souvanu z Lokavca pri Ajdovščini, ki so jim prijavil karabinjerji, če da se niso odzvali posojom v vojniškim naborom. Obtoženi so izpovedali, da so bili pri teh naborih pregleđeni zavrnjeni, pa da so vselej prejeli osebne pozive. Letos takih pozivov niso dobili in zaradi tega se tudi niso odzvali. Zaradi pomanjkanja dokazov jih je moral sodnik oprostiti.

Tudi v jeseni narase za neke bolnici umrljivost in število bolnikov. A kakor za bolnici, sta pomlad in jesen relativno višek za vsakostno delovanje pesniškega, umetniškega in sploh duševnega značaja, kakor slavi tudi ljubezen v teh dveh dobah svoje triumfe. Samomori so takrat istotko bolj pogosti in podobno je z navorstvenimi zločini. Skratka, letne dobe s svojimi posebnimi vremenskimi priljubljenimi imajo svoje značilne vplive na ljudi. A ne samo ljudje, tudi druge bitja in povzročitelji bolezni so v posebnih odnosih s temi dobnimi. Epidemično nastopanje na hoda nam kaže najbolj nazorno, kako vpliva vreme na povzročitelja bolezni.

Konečno je vreme z vsem, kar sem spada, s svetlogo, soncem, gibanjem zraka, vlaga, zračno električno in količino pravil v ozračju važen zdravljiv. Želite, da se tudi ni omajati in hotel vratiti denarja in kolikor v temi čimljih za mnoge bolezni, tuberkulozo, revmatizem itd.

Celo preprosta spremembra zraka ima velik pomen, kakor vse marsikdo iz lastne izkušnje. Zato je edup, da se znanost čedalje intenzivneje bavi vremenskimi pojavi in

VSAKDJANJI KRUH

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

62

(Nadaljevanje.)

— Ježek, kaj pa hočeš storiti?
 — Ne vem, — pravi zamolklo.
 — Ali greš domov?
 — V vas? Saj vendar nisem neumna. Tam je predolgocasno.
 — Kaj pa vendar? — Mina skomigne z ramo, strese glavo in gleda Berto. — Potem pa v resnici ne vem.
 — Naj te nikar ne skrbi, — pravi Berta, skoči pokonec in si popravi oblike. — Bo že kako!

Njeni nemirni pogledi se ozirajo povsod, po malem poliščuju, praznih stenah, po ostankih revne večerje. Iz Minine oblike vdihava mokri duh pranja, duh po premogu in večerji — ves vonj stanovanja revnih ljudi. Spreleti jo groza in prebledi.

— Mina, kaj posebnega tudi nimaš. Za mene to ne bi bilo!

Mina bi bila užaljena, temveč se prijazne nasmej.

Tako lepo kot je pri veliki gospodi, seveda ni. Samo da imamo kaj jesti, — pripomni z vzhodom, — več si ne želim.

Ponizna si; — pomilovalno pogleda prijateljevo ter obdrži pogled na ostankih večerje. Ustnice se ji tresejo. Nato pa, kot bi se zbudila iz sanj, skoči k svoji škatli, jo postavi na stol in jo priene razvezovati.

Nova oblike — popolnoma moderna — da jo vidiš! V umazanem hotelu ne moreš obleciti kaj poštenega; vse je takoj pokvarjeno. Tako umazano, pfui! In če vse sem si raztrgal po stopnicah. Večno sem in tja! Zvonili so; mislila sem: kdo bo neki. In ko pride! — Prosim pobere, padlo mi je! — ali — prosim, poglejte, mislim, da okno ni zaprto. — Be-e-e! — In pokaže jeziček. — In ste ne bi bilo — brrr! Samo poglej! — Zavila rokave in pokaže rdeče, stekle lise. — Tako so me žrle! V naši sobi so bile kar na kupu!

— Zakaj pa si vendar šla od tam?

— No, ali to dovolj? Kako neumno vpraša! — Berta si upre roke v boke in oči ji zažare. — Ali hočeš še več? Povedati ti hočem, kako so moški vasiljivi. Morala sem v njihovo sobo — pomagati odpreti kočevega po — — — in požre ne ravno prijazno pripomo. — In potem še tako majhnu napitnino! Nekateri sploh niso dali napitnine. In potem naš starci, kaj je vse govoril! Ako sem pospravljala sobe, je prišel za meno! — Berta, prisiže mi gumb! — No pa to še gre! Ko pa je "ona" pričela zaradi razbritega umivalnika: veljal je psemnjati dinarjev in jaz naj bi ga bila plačala — tedaj pa sem zaropata. — Naj vam gospod plača osemnajst dinarjev, zakaj pa me tako vleče? — Tedaj bi morala videti! Haha! In takoj sem šla! Zaradi osemnajstih dinarjev mi je pridržala košaro. E, zaradi mene! — S svojimi boljšimi stvarmi sem skivaj šla po zadnjih stopnicah. Pa tudi pri Režekovih imam že več stvari. V košari je samo še nekaj starih cunj.

Berta se zasmije, nato pa zopet reče jokaje:

— Ali me hočeš pridržati pri sebi, saj toliko časa, da zopet kaj nadjem? Dolgo me ne boš imela na hrbitu. Nekaj se bo že ša našlo in če moram — neha jokati in se zopet lahkomisljeno zasmije. — Ne boj se, s tvojim možem ne bom hodila za vogalom. Za to sem prepametna. Tralala, tralala!

Kakor se je Mina branila, jo Berta tesno drži okoli pasu in jo divje vrta po sobi.

Berta ni mogla nicesar najti. In kaj je pravzaprav želela?

— Biti dama! — je rekla Režekova z zlobnim nasmehom. Že nekaj časa ni bila več tako naklonjena Berti. To je bilo že preveč, da je bila že nad en teden pri mladih, revnih ljudeh — Ali ni mogla priti k meni?

Berta je povedala Mini, da ni tako pri denarju, da bi mogla stanovati pri Režekovih. — Ni mi toliko za to; ako imam, rada dan. Zdaj pa nimam. Sraje vendar ne bom slekla s telesa!

In tako so si pomagali v edini sobi.

Artur je prijazno prepustil Berti svoj prostor v postelji in je spal na žimnicu, ki si jo je izposodil pri sosedu, zadej za omaro.

Ko je Mina po napornem delu trdno spala, je imela Berta odpre oči in je gledala luno, ki je sijala v sobo. Razsvetljeval je vso revčino. Berta gleda vedno bolj plaho. Zatinsne trepalnice in vzdihne. In iz kota za omaro ji odgovori drugi vzhod. V neumorni nezadovoljnosti se premetava Artur po svojem ležišču.

Podnevi je bila Berta vesela. Malo je šivala, malo vezla, zdehalo se ji je, že je Arturja kuhalo kosilo in je hodila s Frido na izprehod.

Mina je bila sedaj vse dneve na delu; zasluziti je morala dvojno — Artur je bil brez dela. Njegov ravnatelj ga je prehitel in mu je odpovedal službo. Ali je bilo to prav, da vzame delo pridnemu delavev? Pri Budni je vedno našel dovolj tovarišev, ki so imeli z njim sočutje.

Človeku poide veselje, vedno letati za novim delom! Samo ne prestane Minino zahtevno je hodil iskat delo.

Vsak dan je šel in je po več ur izostajal, hodil je po ulicah in stal ob vogalih z rokami v hlačnih žepih. Povsod je bilo kaj videti. Tu je voz poučne železnice skočil s tira, tam je padel konj, tam so kopali kanal, tam je policist zgrabil pijanca za vrat. Artur je vedno stal sredi gručne ljudi.

Tudi pri svoji materi je mnogo sedel v prodajalni. Zadej v stanovanje ni šel, tam je bil oče. Bil mu je predolgocasen in tudi Mino je imel rajški kot pa njega. Vsaka pohvalna beseda za Mino iz očetovih ust je Arturja jezila.

Artur ni bil prijazen, kadar je prišla Mina zdelana domov. Kako je izgledala! Prava živila! Pogleda Berto in jo primerja z Mino — kako vesela, kako lepa! Vsaka njena kretinja, njen poredni ameh, njen hladni, pa pomenljivi pogled — vse ga je vleklo k njej.

Danes je sedel pri Budni od šestih do desetih; obraz mu je bil rdeč, ko je prišel domov. Berta je bila vedno sama. Njegove oči zažare. Berta sedi pri mizi, ima pred seboj šivanje, toda ne šiva. Zdela se ji je gleda v lue. Artur naglo stopi za njo, jo zgrabi okoli pesu ter ji pritiše vroč poljub na tilnik, na katerem so kot zlato lekali plavi kodri. Toda hitrejše kot si je mogel misliti, skoči Berta na noge in m prisoli zašnico, da je kar odmevalo.

V tem trenutku vstopi Mina. Bila je zelo bleda, toda ne reče nicesar, samo vzdihne, ko se pripomogne, da bi sezula mokre nozavice. Ves dan ji je ni bilo dobro; tako trudna in omotena in zdaj ji leži v želodeku kot kamen.

Naslednjega jutra je bila še vedno bleda in tiha, tedaj pa ji Berta zaščepce na uho:

— Bodis mirna, Mina; taki so vasi. Artur še davno ni najslabši.

Lahen smeh sprejeti Minin resnjo braz in je za trenutek pogledi gube na čelu.

Ko gre po stopnicah na delo, sliši z dvorišča velik ropot, moško zmerjanje in žensko vpitje. Zopet prepri pri Bartuševskih. Še okno so imeli odprto.

Mina postoji in posluša; roko pritisne na utripajoče sree. Tak ujenj Artur vendar ne bi. Berta je imela prav: Artur še vedno ni bil najslabši. Samo, da bi zopet imel kako službo, pa bi bilo vse dobro.

Ves dan ni mogla drugega misliti: samo da bi imel službo! Ta misel jo je kar obsedla. Njena duša ni bila pri delu. Gospa, pri kateri pa čistiš, je imela popolnoma prav, ako se je pritoževala zoper Mino. Pri svoji raztrosnosti je prijela vazo ravno na prostoru, kjer je bila zalepljena in seveda se je kos zopet odtrgal.

Za Mino je bil žalosten dan.

Tudi za Berto ni bil posebno jasen.

Več ur je bila v posredovalnici v Kolodvorski ulici. Dasi da leč, je šla tu-sem, ker je bilo poceni in želela si je kako službo šredi mesta, kjer je vreda mestna kri, kjer so svetilke restavracij dolgo v noč razsvetljale ulice.

(Dalje prihodnjih.)

USODNE POSLEDICE OGLASA

terjo, ki je ta čas odsedela kaznen.

Ko ga je uprava kaznilnice obvestila, da bo njegova mati izpuščena, ni dolgo razmišljal. Ta kaj je sklenil odpotovati k nji. Ker pa pa ni imel denarja za pot, je vzel iz gospodarjeve blagajne 60 lir. Šele spomota se je zavedel, da je denar prav zaprav ukradel in iz bližnje postaje je brzojavil, da si ga je samo izposodil in da ga bo izmil. Toda bilo je že prepozno, trgovce ga je bil že ovadil in tako je prišel fant pred sodišče. Tvrda se je sicer zavzela zanj, češ da obžaluje ovadbo, vendar je bil pa obtožence obsojen na tri mesec zapora. Mater so izpustili, sina pa zaprl.

300 LET DROBNOGLEDA

Neopazeno je šel te dni mimo nas jubilej 300-letnice rojstva izumitelja drobogneda Holande Antona Leuwenhoecka. Do njegovega izuma človeštvu kraljestvo mikrokozma sploh ni bilo znano čeprav je izredno važno za življenje na zemlji. Sieer so imeli že prej dobra povečevalna stekla, ki pa se daleč niso zadostovala, da bi se videle bakterije in baci. Leuwenhoeck, magistratni vratar po poklicu, se je z neverjetno potrežljivostjo iznčel optike in lotil se je brušenja mnogo polnječe leč, kakor so bile vse do te dan. In res se mu je posrečilo izbrusiti leč, ki je povečala 600-krat, kar je pomenilo za takratne ne čase naravnost presemetljiv uspeh.

Prvi Leuwenhoeckov mikroskop je bil pa seveda zelo malo podoben sedanjam, zelo izpopolnjenim drobognedom. Preiskava, ki predstavlja bil pritrjen na koniči igle, nad iglo je bila pa pritrjen leča. Leuwenhoeck je s svojim primitivnim mikroskopom opanoval krila in noge mrčev in še pozneje je prišel na idejo preiskati kapilo vode iz svoje mlinke na vrtu. In ves presemetljiv je ugotovil, da v kapljici kar mrčev majčenih živil bitij. To je bil prvi pogled v kraljestvo mikrokozma in začetek važnega znanstvenega dela, ki je nas privpel do moderne bakteriologije in serološkega študija.

SINOVA LJUBEZEN

V skromni vasi v Abruzzi se je odigrala leta 1906 krvava tragedija. Žena je ubila svojega moža in 11-letnega sinčka je postal sirot. Vzgojili so ga v zavodu in dobil je službo v neki milanski trgovini. Čeprav matere skoraj sploh ni poznal, jo je vroče ljubil in njegova ljubezen je šla tako daleč, da je zasenčila grozo zlomca. Dečkove misli so se neprestano vračale k materi in živel je v nestrenjem pričakovanju, kdaj bo mogel objeti. Bilo mu je že 26 let, ko naj bi napolč težko pričakoval trenutek srečanja z ma-

Bivši berlinski bankir Sternberg, ki se je bil pred leti zapletel s svojo afero v senzacijonalnem procesu, je te dni v Curihi umrl, star 80 let. Mož je bil perverzen in je oskrnul mnogo nedoljnih deklec, dokler mu oblasti niso stopile na prste. Obsojen je bil na več let ječe in med obravnavo so prišli na dan njegovi stekli z nekaterimi visokimi uradniki berlinskega policejskega ravnateljstva. Posledica je bila, da je takratni policejski ravnatelj Meerscheidt-Huellessen končal življenje.

Sternberg je odsedel pošteno zasušeno kaznen, potem se je posrelil najprej na Ogrsko, kjer je postal baron, pozneje pa v Madrid, kjer se je znašel prilastiti imenu grofa d'Armella. V tujini je mož zelo obogatel, tako da je zapustil sedaj svojemu sinu veliko milijonov, mnogo nepremičnin po evropskih prestolih, več rudnikov, industrijskih podjetij in posestev po Evropi od Lisabone do Varšave. Na svetu je pač tako, da ima moralna propalica navadno največjo srečo. Zadnja leta svojega življenja je preživel Sternberg v prestolici Lichtensteina Vaduzu.

Poziv!

Izdatanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mno go jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadeti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo na ročnino točno.

Uprrava "G. N."

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

216 WEST 18TH STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

ALKOHOLIZEM NA ANGLEŠKEM NAZADUJE

Česar ni dosegla Amerika s svojo prohibicijo, se polagoma pripravlja po vsej priliki neprisiljeno na Angleškem. Po neki statistiki je padlo število lokalov, ki jih je bilo leta 1895 še 103.341, leta 1931 na 77.335. Temu nasprotno je nastalo število klubov. Leta 1905 jih je bilo 6859, leta 1931 pa 13.947. Samo lansklo leto je bilo prijavljenih 421 novih.

Poseledice tega razvoja se kažejo v zmanjšanju števila alkoholnih ekscsov. Napram predianskemu letu je število odsoblj za dodelitev iz tega razloga padlo do večnega 20 odstotkov. Predianskim je bilo 53.000 odsoblj, lani pa samo 42.300. Še leta 1923 pa je bil alkoholnih primerov v zvezi z alkoholom 188.800.

V POROČNI NOČI PRODANA ŽENA

Rumunski policiji se je posrečilo prijeti trgovca z belimi sužnjami. Dina Pantelimon, ki so ga zaslužovali tudi zaradi umora. Pantelimon se je pred podigrinju leta oženil z 22 letno hčerjo rumunskega veleposestnika Marioaro Dumitrescu. Poroka je bila v Parizu. Tako je bilo održu na novoporočena na svatbeno potovanje in sta se medpotoma ustavila tudi v Konstanco, kjer sta se ustavila v nekem hotelu. Tam je mož nenadoma izjavil ženi, da mora odpotoviti po nujnem opravilu. Žena je nato zaspala. Ponoči je vdrž v njenem sobo neki pijačni in ji storil silo. Šele naslednji dan se je žena zavrela, da je postala žrtev trgovca z belimi sužnjami, kajti obiskali so jo trije gosti, kateri je bil postal k nji njen "mož". Pet dni pozneje je se nesrečni ženski posrečilo pobegniti iz oblasti nezaželenega tovariska. Prevarana Marioara se je vrnila k svojim roditeljem, njeni sramota pa je bila tolikšna, da ji je branila ovaditi mož na policiji.

Dva meseca po tem dogodku se je njen "mož" zopet pojavi in stanoval v njenih starških v zahteval od žene, da se mora vrnili k njemu.

Pri tej priložnosti je prišlo med možem in sorodnikom žene do strahovitega pretepa, ki se je končal s tem, da je Pantelimon ustrelil brata osramočene žene z revolverjem. Morilec je natov pobegnil, policija pa ga je zdaj zasila v Konstante in ga izročila sodišču.

Božični Izlet v Jugoslavijo

priredimo na našim rojakom poznanem parniku

PARIS

9. DECEMBRA

Vozni list do Havre na parniku "Paris" \$77.—

Železnica od Havre do Ljubljane — \$ 14.73

</div